

Cijfers en kengetallen Privacy Werkorganisatie
Druten Wijchen

2020

Gemeenteraad

WERKORGANISATIE
Druten Wijchen

Lotte Livius, Functionaris voor de
Gegevensbescherming

30 april 2021

Samenvatting

Het jaar 2020 was een interessant vervolg op het tweede jaar van de AVG. Inmiddels is de AVG geïmplementeerd en hebben gemeenten veel kennis uitgewisseld en producten met elkaar gedeeld. Vanwege Corona gebeurde dit vrijwel online. Ontwikkelingen in rechtspraak en wetgeving hebben enige duidelijkheid geboden bij de vele open normen uit de AVG. De verhoogde aandacht voor het beschermen van de privacy van burgers stond centraal in 2020. De overheid heeft hierin een belangrijke voorbeeldfunctie.

In dit document leg ik de cijfers en kengetallen met betrekking tot privacy/AVG van het jaar 2020 voor aan de gemeenteraad. Daarnaast geef ik een korte toelichting.

De cijfers en kengetallen zijn van toepassing op de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW).

De inhoud van het document 'Cijfers en kengetallen Privacy Werkorganisatie Druten Wijchen 2020' is:

1. Definities
2. Datalekken
3. AVG-verzoeken
4. Klachten over privacy in de organisatie
5. DPIA's
6. Verwerkingsregister
7. Verwerkersovereenkomsten
8. Overzichtstabel

1. Definities

Definitie 'Autoriteit Persoonsgegevens (AP)'

Onafhankelijke toezichthoudende autoriteit vanuit de overheid. De AP heeft onderzoeksbevoegdheden toegekend.¹ Wanneer een organisatie de opgelegde instructie niet naleeft, heeft de AP bevoegdheden om corrigerende maatregelen te nemen. Dit kan door middel van een waarschuwing aan de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker, maar ook door een administratieve boete op te leggen.² De AP kan een last onder bestuursdwang opleggen ter handhaving van de bij of krachtens de verordening of de UAVG gestelde verplichtingen.³

Definitie 'Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG)'

De FG is iemand die binnen de organisatie toezicht houdt op de toepassing en naleving van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De FG adviseert en ondersteunt bij privacyvraagstukken.

Definitie 'DPIA, Data Protection Impact Assessment (Gegevensbeschermingseffectbeoordeling)'

¹ Artikel 58 AVG

² Artikel 58 tweede lid onder i AVG.

³ Artikel 16 UAVG jo. Artikel 5:20 eerste lid Awb

Een DPIA is een instrument om vooraf de privacyrisico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen. En om daarna maatregelen te kunnen nemen om de risico's te verkleinen. Een DPIA is verplicht in het geval als een gegevensverwerking waarschijnlijk een hoog privacyrisico oplevert voor de mensen van wie de organisatie gegevens verwerkt.

Definitie 'Verwerkersovereenkomst'

Wanneer een andere organisatie wordt ingeschakeld om voor de WDW/gemeente persoonsgegevens te verwerken moet een verwerkersovereenkomst worden afgesloten. Dit is alleen als de WDW/gemeente de organisatie de opdracht geeft om gegevens te verwerken waar de WDW/gemeente zelf verantwoordelijk voor is.

Definitie 'verwerking'

Onder verwerking valt volgens artikel 4 tweede lid AVG:

*"Een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens."*⁴

Definitie 'datalekken'

Onder datalekken valt volgens de 'Privacywetgeving: inclusief de Algemene AVG Gegevensbescherming':

*"Een beveiligingsincident waarbij persoonsgegevens verloren zijn gegaan en er geen reservekopie is van die gegevens of als persoonsgegevens vatbaar zijn voor onrechtmatige verwerking."*⁵

2. Datalekken

Landelijk beeld

In 2020 ontving de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) 23.976 datalekmeldingen. Dat is een daling van 11% ten opzichte van 2019. Deze daling komt vooral omdat incassobureaus minder datalekken hebben gemeld. Doordat zij hun werkwijze hebben aangepast, zijn er namelijk veel minder betalingsherinneringen bij verkeerde ontvangers terechtgekomen. Het aantal meldingen naar aanleiding van hacking, malware of phishing-incidenten is daarentegen gestegen met 30% vergeleken met 2019. Vooral grotere organisaties, die persoonsgegevens van veel mensen verwerken, lijken hier doelwit van te zijn. In 2019 was er ook een stijging, toen van 25% ten opzichte van 2018.

De situatie in de WDW

Het aantal gemeentelijke datalekken over het jaar 2020 bedroeg 9. Hiervan hadden 6 datalekken een meldingsplicht bij de AP. In alle 6 de gevallen zijn de betrokkenen geïnformeerd. De andere 3 gevallen hadden geen meldingsplicht bij de AP.

⁴ Artikel 4 tweede lid AVG.

⁵ S. Fennel e.a., *Privacywetgeving (Inclusief de Algemene Verordening Gegevensbescherming)*, Oisterwijk: Wolf Publishers 2016.

In de WDW is er 1 beveiligingsincident van een verloren/gestolen telefoon van een medewerker. Hierbij zijn geen persoonsgegevens gelekt.

De meest algemeen in de WDW voorkomende lekken zijn:

- foutief verstuurde e-mails;
- foutief verstuurde fysieke post naar verkeerde ontvangers, intern (maar ook externe behandelaars);

De risico's waren zeer beperkt.

3. AVG-verzoeken

Mensen hebben verschillende rechten om controle te houden over hun persoonsgegevens. Betrokkene hebben sinds AVG recht op inzage, recht op vergetelheid, recht op rectificatie en aanvulling, recht op dataportabiliteit, recht op beperking van de verwerking, recht op een menselijke blik bij besluiten, recht op bezwaar bij gegevensverwerking en het recht op duidelijke informatie over hun persoonsgegevens.⁶

De situatie in de WDW

In het jaar 2020 zijn 5 AVG-verzoeken binnengekomen bij de FG. Hiervan hadden 4 betrekking op het recht op inzage. 1 verzoek had betrekking op het recht op vergetelheid.

4. Klachten over Privacy in de organisatie

Landelijk beeld

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft in 2020 25.590 klachten ontvangen. Dit zijn er 8% minder dan in 2019. Deze daling komt onder meer doordat het telefonisch spreekuur minder lang open was, vanwege capaciteitsproblemen bij de AP. Daardoor was er minder gelegenheid om klachten in te dienen. De AP rondde 21.150 klachten in 2020 af. Op 1 januari 2021 lagen er nog circa 9.800 klachten te wachten op behandeling. Een derde van de klachten had te maken met de privacyrechten van burgers. Bijvoorbeeld klachten over organisaties die niet meewerkten als mensen inzage wilden in hun eigen gegevens of die gegevens wilden laten verwijderen. Daarnaast ging 15% van de klachten over het ongewenst doorgeven van persoonsgegevens aan andere organisaties.

De situatie in de WDW

De FG heeft in 2020 2 klachten van betrokkenen ontvangen. Deze betroffen allemaal persoonsgegevens die onder de verantwoordelijkheid van college of burgemeester verwerkt worden. De klachten zijn geheel afgehandeld.

5. DPIA's

Het afgelopen jaar zijn er 1 interne DPIA uitgevoerd. De FG heeft bij de uitvoering van een DPIA een ondersteunende rol en adviseert op de verwerking. De uitvoering ligt niet bij de FG.

⁶ Artikel 12 t/m 23 AVG

Verder zijn er landelijk 4 bruikbare DPIA's uitgevoerd. De DPIA's worden uitgevoerd door organisaties zoals Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

6. Verwerkingsregister

De AVG legt de verantwoordelijkheid bij de WDW als organisatie om aan te tonen dat de WDW voldoet aan de privacyregels. Door te voldoen aan de verantwoordingsplicht levert de WDW een belangrijke bijdrage aan de bescherming van het grondrecht van mensen op privacy.

Het verwerkingsregister bevat informatie over de persoonsgegevens die de WDW verwerkt. De AVG schrijft voor welke informatie de WDW in het verwerkingsregister moet zetten.

De WDW heeft 185 verwerkingen zoals in het verwerkingsregister. Het verwerkingsregister wordt periodiek actueel gehouden. In 2020 zijn 14 nieuwe verwerkingen bijgekomen.

7. Verwerkersovereenkomsten

In het jaar 2020 zijn 14 nieuwe verwerkersovereenkomsten gesloten. De verwerkersovereenkomsten worden gesloten tussen de 'verwerkingsverantwoordelijke' en de 'verwerker'. In dit geval is de 'verwerkingsverantwoordelijke' de gemeente Wijchen, gemeente Druten of de WDW en de verwerker een externe.

Alle gesloten verwerkersovereenkomsten in 2020 zijn getoetst op privacy en informatieveiligheid door de FG.

8. Overzichtstabel

Onderwerp	WDW
Aantal datalekken met meldingsplicht AP waarbij alle betrokkenen zijn geïnformeerd	6
Aantal datalekken zonder meldingsplicht AP	3
Aantal beveiligingsincidenten (verloren telefoon)	1
Aantal AVG- verzoeken (inzage, verwijdering, correctie)	5
Aantal klachten over privacy in de organisatie	2
Aantal uitgevoerde DPIA's	1 uitgevoerde DPIA in de WDW 4 vanuit bijvoorbeeld VNG
Aantal verwerkingen zoals in het verwerkingsregister	185
Aantal gesloten verwerkersovereenkomsten	14

